

Håndfæstning til Odenses skoler

Af Erik Schmidt, lærer og medlem af uddannelsestænkertanken SOPHIA

Skolerne i Odense har netop modtaget en resultatkontrakt fra Odense Kommunes skoleafdeling. Der er gjort plads til to underskrifter – én til kontraktholder og én til chefen for kontraktenheden. Det sidste er vist nok skolelederen – eller er det omvendt?

Skolelederne har ikke været indbudt til forhandling om kontrakten, som har den særlige karakter, at skolelederne og dermed skolens medarbejdere ikke kan sige nej til dens indhold, selv om de fleste skoler ikke længere kan finde de midler, der skal til for at opfylde kravene. Der er de facto tale om en håndfæstning.

Kritikken af denne ensidige styringsmekanik er stærkt voksende, og selv i finansministeriet er der tegn på, at man er ved at være klar over, at den er ineffektiv og uproduktiv. Man får ikke medarbejderne til at yde deres bedste. Hverken lærerne eller skolelederne.

Allerede i foråret 2007 gik otte statslige chefer med en fortid i finansministeriet sensationelt offentlig bodsgang og beklagede sammen i en Politiken-kronik, at de havde været med til at udvikle en styringsteknologi i den offentlige sektor, som ikke overlader frihed, selvstændighed og professionel kreativitet til medarbejderne. ”Tilgiv os – vi vidste ikke, hvad vi gjorde. Vi var selv med til at skabe styringstænkningen i det offentlige. I dag ved vi, at det er gået over gevind,” skrev de otte chefer.

Tidligere generaldirektør for DR, Chr. S. Nissen, gav i et indlæg i Politiken den 5. 9. 2007 sin tilslutning til de otte kritiske chefer. Han mente endda, at kritikken måtte gå dybere. ”Hele denne tænkning rummer – som i alle sammenhænge, hvor vi indgår kontrakter – et kim af indbygget mistillid,” skrev han.

Den mest sønderlemmende kritik af hele kontraktssystemet, leveres dog af lektor Thomas Aastrup Rømer fra DPU-Århus Universitet. ”(...) Det er en vigtig pointe, at dette Kontraktssystem bruger den sunde fornuft som begrundelsesgrundlag, skrev Aastrup Rømer den 11. 4. 2010 på sin blog. (...) Men man skal ikke lade sig lokke af dette. Sovjetunionen kaldte sig også for et demokrati. Der er tale om et system med totalitære tendenser. Kontrakten sætter sig nemlig ikke blot igennem som organiseret snusfornuft, men som en særlig rationalitet, en struktur eller ligefrem et legeme, der får sit eget selvstændige liv, løsrevet fra alle, også lederne.”

Men Aastrup Rømers ætsende kritik stopper ikke her.

”Den (altså kontrakten – ES) skulle have været et middel for menneskene, men i stedet bliver menneskene et middel for den. Den bemægtiger sig menneskenes hjerner og hjerter, og den arbejder som en orm igennem det ene område efter det andet i alle medarbejders og leders sjæle og legemer. Når den er færdig er der ingen, der kigger på virkeligheden – alle tænker kun på Kontrakten, og der er ingen der tænker selv og frit, alle tænker kun på sig selv og sit forhold til kontrakten og organisationen.”

Thomas Aastrup Rømers mildest talt ormgnavende kritik må vække til eftertanke – også i Odense Kommunes skoleafdeling.

474 ord